

Kezesség helyett komfortlevél avagy - a komfortlevelekben vállalt kötelezettségek kikényszeríthetősége

A finanszírozási konstrukciók esetében gyakran előfordul, hogy a külföldi anyavállalatok az adós leányvállalat tartozásaiért kezességet nem kívánnak vállalni, de hajlandóak, ún. komfortlevelet (támogató levelet, megerősítő nyilatkozatot) kibocsátani. A komfortlevél jogintézményét azonban a Ptk. nem ismeri, így kérdésként vetődik fel, hogy a benne foglalt kötelezettségvállalás a magyar jogban egyáltalán kikényszeríthető-e.

A komfortlevél tartalma

A komfortlevél tartalmát tekintve egy olyan egyoldalú jognyilatkozat, amelyben az adós társaság anyavállalata arra vállal kötelezettséget, hogy minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy a leányvállalat a harmadik féllel szemben vállalt kötelezettségét teljesíteni tudja. E kötelezettség általában egy pénzüintézzettel fennálló hitel-, vagy kölcsönszerződésen alapul.

A komfortlevélben az anyavállalat nevesített vállalatokat is tehet, így pl. azt, hogy az adós az esedékességkor még a vállalatcsoport keretébe fog tartozni, vagy meghatározott ideig nem fizetnek osztalékot, továbbá, hogy a tulajdonosváltozást a hitelező társasággal előzetesen egyeztetik.

A komfortlevéllel kapcsolatban azonban több probléma is felmerül, amelyre számos külföldi ítélet is rávilágított. Így pl. a *Kleinswort Benson vs. Malaysia Mining Corporation Berhad* ügyben a bíróság kiemelte, hogy a komfortlevélből nem származik jogi, csak erkölcsi kötelezettség. A *Barbudev v Eurocom Cable Management Bulgaria EOOD and others*, ügyben pedig megállapításra került, hogy mivel a komfortlevél nem tartalmazott konkrét kötelezettségvállalást, ezért annak tartalma nem volt kikényszeríthető. Ezzel teljesen ellentétes volt a *British Nuclear Group Sellafield Ltd v Kernkraftwerk Brokdorf GmbH & Co [2007] EWHC 2245 (Ch) Walford v Miles [1992] 2 AC 128*. ügyben hozott határozat, ahol a bíróság kimondta, hogy mivel a komfortlevél tartalmát tekintve megfelelt a felek közötti szerződésnek, ezért arra a szerződésekre irányadó szabályokat kell alkalmazni.

A magyar bírói gyakorlat

Egy választottbírói ügyben megállapításra került, hogy egyoldalú nyilatkozatokból csak jogszabályban megállapított esetekben keletkezik jogosultság a szolgáltatás követelésére. A komfortlevelek azonban nem tartoznak e jogszabályban megállapított esetek közé, ezért nincs helye a fizetési kötelezettség megállapításának. Ugyanakkor a komfortlevél alapján fennállnak a szerződésen kívüli károkozásból eredő kártérítés feltételei, mert ok-okozati kapcsolat áll fenn az anyavállalat nyilatkozata és a hitelező banknak a hitel meg nem térülése következtében felmerülő kára között.

Az EBH2010.2238 számú ügyben a bíróság rávilágított arra, hogy a komfortlevelet, mint jogintézményt a magyar jog nem ismeri, ezért **a komfortlevélben írtakat annak tartalma szerint kellett megítélni.** A konkrét ügyben a komfortlevél biztosítékként azonban nem volt értelmezhető és így nem jelentett mögöttes helytállási kötelezettségvállalást a közvetetten tulajdonolt társaság tartozásaira. A bíróság arra is rámutatott, hogy annak kinyilatkoztatása, hogy a gondosság és óvatosság szabályai szerint a jogszabályok keretei között fog az anyacég eljárni (ún. „best effort” alapon) nem jelent kötelezettségvállalást, mert a vállaltaknak megfelelő eljárás a közfelfogás szerint is elvárás.

Következtetés

A kezesség és a garancia a komfortlevéllel ellentétben számviteli szempontból kötelezettségként kerül beállításra az anyacég beszámolójában, ezért az anyavállalatok érthetően inkább a „best effort” alapon vállalt, komfortlevélbe foglalt jognyilatkozatokat részesítik előnyben biztosítékként. Ezzel azonban a fent vázolt bizonytalanságok miatt a finanszírozó általában nem tud mit kezdeni, különös tekintettel arra, hogy egy rosszul megfogalmazott komfortlevél a nyújtott finanszírozás megtérülésének valószínűségét nagymértékben csökkenti.

A kezesség vagy a garancia helyett alkalmazott komfortlevelek esetében tehát mind a hitelező társaság, mind a kötelezett részéről ajánlott különös körültekintéssel eljárni a komfortlevél tartalmának megfogalmazása során.